

Parkhurst wilde internationaal centrum voor daltononderwijs in Nederland

René Berends

Helen Parkhurst raakt in 1952 tijdens een bezoek aan Nederland enthousiast over de wijze waarop haar Dalton Plan hier wordt vormgegeven. Terug in Amerika oppert ze vervolgens het idee om in Nederland een internationaal centrum voor daltononderwijs op te richten. Het is er nooit van gekomen.

Na de publicatie van Parkhursts *Education on the Dalton Plan* in 1922 verspreidt het daltononderwijs zich in sneltreinvaart over de wereld. Het aantal daltonscholen groeit tot enkele duizenden. Met name in Engeland, Japan, China en in het Rusland van vóór de tijd van Stalin is Parkhursts gedachtegoed populair. Parkhurst zelf reist in de jaren twintig en het begin van de jaren dertig de wereld over om haar ideeën voor het voetlicht te brengen. Maar als de crisis wereldwijd toeslaat, verflauwt de interesse voor vernieuwingsonderwijs en loopt ook het aantal daltonexperimenten terug. Na de Tweede Wereldoorlog zakt de belangstelling voor daltononderwijs wereldwijd verder in en omdat Parkhurst zelf dan niet meer verbonden is aan de prestigieuze daltonschool in New York en andere bezigheden heeft, is zij ook niet meer de aanjager binnen de daltonbeweging om die teruggang te keren.

In 1952 doet zij nog wel een poging om het tij te keren. Parkhurst bezoekt dan in Nederland een aantal daltonscholen waar zij onder de indruk raakt van de eigen manier waarop hier daltononderwijs gegeven wordt. Bovendien komen er honderden belangstellenden af op de lezingen die zij tijdens haar bezoek geeft. Parkhurst ontdekt dat het daltononderwijs in Nederland nog leeft, tegen de wereldwijde achteruitgang in belangstelling in.

New friends who do not seem new

Eenmaal terug in Amerika ontstaat een levendige correspondentie tussen Parkhurst en leden van de Neder-

landse Dalton Vereniging¹. Ze schrijft intensief met Van Willigen, de voorzitter van de NDV-sectie Amsterdam. Terugkijkend op haar bezoek, spreekt ze over "a wonderful experience with ideas and new friends who do not seem new". Ze vindt het Nederlandse daltononderwijs van hoog niveau en heeft het zelfs over "your present state of perfection"².

Parkhurst is zelfs zo enthousiast dat ze de NDV voorstelt om samen een internationaal daltoninstituut op te zetten, waarin universiteiten, zes goede daltonscholen en goede daltonleraren uit Nederland kunnen samenwerken: "You should have an institute there, international in character, with a small group of your best Dalton people playing a major rol". Parkhurst biedt haar hulp aan: "It might be possible for me to help you for a year and then we could find (...) which person of the group, or out of the group, should direct". Ze wil zelf leraren 'in-training' geven en samen werken in "the branches of related teacher training needs in universities".

Parkhurst is wel ongeduldig. De tijd is er rijp voor, vindt ze. Ze wil er vaart achter zetten en niet nog twee jaar wachten. Van Willigen wordt gevraagd het plan voor de 'venture' met het NDV-bestuur te bespreken.

Of dat ooit gebeurd is, is onbekend. Feit is wel dat het internationale daltoncentrum in Nederland onder leiding van Parkhurst er nooit is gekomen. De opzet, organisatie en financiering van zo'n centrum ging in de jaren vijftig de mogelijkheden van het bestuur van de NDV volledig te boven.

Het contact van Parkhurst met Van Willigen levert uiteindelijk, vijf jaar later, wel de Nederlandse vertaling op van Parkhursts boek *Exploring the Child's World*.

Miss Parkhurst op bezoek in Rotterdam.

(Uit het tijdschrift *De vrouw en haar huis*, 1 juni 1952)

Beeld: Het 'vernieuwd' historisch archief van de NDV, Saxion.

Deze brieven zijn bewaard gebleven en opgenomen in het 'nieuwe' historisch archief van de NDV bij het daltonlectoraat van Saxion.

Brief van 9-7-1952 van Parkhurst aan Van Willigen.